

CATALUNYA SOCIAL

Any VIII. Núm. 384

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

6 d'octubre de 1928

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11 - BARCELONA

APARTAT 1036
TELÉF. 17605

El miratge de Rússia

Ja fa molt de temps que el comunisme rus no existeix, si és que ha existit mai, en realitat, estès a tota la Rússia.

Aquí tan solament ens vàrem assabentar, oportunament, dels volums que col·leccionaven les lleis fonamentals de la Confederació de Repúbliques Socialistes i Soviètiques; però el que no se'ns va dir fou l'aplicació d'aquestes lleis tal i com sortien de les mans del Gran Consell dels Soviets. Són molts els preceptes que restaren escrits en el diari oficial sense que fossin motiu d'aplicació real. Quan l'abolició de la propietat privada, per exemple, s'ha aplicat als pagesos russos?

Però encara que el comunisme hagués abastat les proporcions amb què han somiat alguns indocumentats de la nostra terra, el nombre d'excepcions als seus principis ha arribat a ésser tan gran, que ja no es pot avui parlar, ni amb relativa propietat, de règim comunista com existent en l'antic Imperi dels Tsars. Durant els dos o tres últims anys, sobretot, gairebé no ha passat un sol mes sense que el periòdic oficial del Govern, Izvestia, hagi publicat un decret establint una excepció als principis constitucionals, com suara acaba de fer-ho per donar garanties al capital privat que s'esmerci en la construcció d'immobles-habitacions en les ciutats, ja que el problema de l'estatge és dels més seriosos i dels de més difícil solució en aquell país.

A més a més, l'enorme disbauxa d'aquella administració, la colossal desorganització que ha portat el poble a un embrutiment del qual difícilment pot sortir (car demés es troba brutalment segregat i incomunicat amb la resta dels pobles del món) donen prou testimoni d'on ha arribat un poble com aquell lliurat a les mans dels botxins de la seva llibertat.

Fa uns quants anys que una mena de nebulosa envoltava encara aquell, per a nosaltres, un bon xic desconcertant país; però ara, que amb tot i les precaucions de les autoritats de la República ha pogut ja ésser repetidament estudiat fins a poder-ne conèixer tots els aspectes, no hi ha lloc a dubtes: l'embrutiment és fort, la decadència (tant pel

que fa al moral com al material, i potser encara més en allò primer que en això segon) ha estat la conseqüència d'aquest règim de deu anys, que es troba en ple fracàs de principis i en ple fracàs d'actuacions. Amb els reports continuats i documentadíssims que publica l'Oficina Internacional del Treball, de Ginebra; amb les ressenyes d'hommes ben erudits i ben poc sospitosos que han visitat aquella terra, des de Fernando de los Ríos fins a Pestaña, per no sortir d'Espanya (car a França sobretot els treballs monogràfics en aquest sentit abunden); i darrerament, la visió directa (encara que lleugera) de bons amics nostres, com En Valls i Taberner i altres excursionistes en el "Cap Polonio", esperits prou rectes per dir la veritat i prou preparats per copsar-la arreu, ja no permeten dubtar que el règim del poble rus no és avui pas millor que en èpoques de l'Imperi caigut, encara que amb aquella caiguda s'hagués esbrossat el pas per a futures actuacions més justes i humanes.

Doncs si tot això és ben cert, com és que ací i allà encara es segueix parlant de comunisme i ponderant-ne les excel·lències fins al punt d'arribar a constituir veritable partit i portar força perill en nacions com França? No és veritat que després d'haver-se demostrat la ineficàcia i impossibilitat del règim en països com Rússia, els quals pel grau un xic endarrerit de civilització, cap tancar-los en un cercol de ferro perquè hi prosperi qualsevol utopia, caldria tenir un xic la consciència desperta per no formar partits comunistes ací i allà, sabent la impossibilitat del règim que defensen?

Però no és pas de comunisme del que es tracta quan aquests partits n'agafen la senyera; és d'extremisme en un o altre sentit, i prou. No hem vist aquí passar senzillament del socialisme al comunisme, com si no fossin ambdós idees contradictòries, encara que enllaçades en molts punts? No hem vist que els liberals radicals de la nostra terra es diuen socialistes amb la major tranquil·litat del món, com si el liberalisme i socialisme no fossin, en el fons i essencialment, posicions doctrinalment antitètiques?

El que interessa, doncs, no és el comunisme,

sinó tenir una idea de combat, una bandera de lluita on destaquí sempre la destrucció de tot ordre social cristià. Amb això es confirma un cop més aquella divisòria que en tots els ordres del

viure s'ha establert del Calvari ençà; en el fons, sempre la figura del Crist dominant-ho tot, establint la línia divisòria de tota ideologia i de tota actuació, tant individual com social.

La casa pairal

VII

LA CAPELLA

El pagès que ha de viure de les terres està i es troba posat sempre en mans de la Divina Providència. Tot just ha acabat de treballar no se n'adona que ja està amb els ulls i els braços en l'aire clamant: Ara ve el sembrar, Senyor, que plogui! Ja som a l'hivern; Senyor, feu caure neu a la muntanya! Ara entrem a la primavera; Senyor, lliureu-nos de glaçades tardanes! I deu-nos aigua, Senyor! Pel juny el gra s'ha de segar, feu, Senyor, que els dies siguin clars! L'estiu és comprometedor de la vinya; Senyor, lliureu-nos-la de malures! I de les pedregades de l'agost i setembre!

Senyor, deu-nos salut!, deu-la també a les bèsties de treball i a les de cria i a les d'engreix! Senyor, us preguem la pau de casa i la del poble i la del país! Guardeu-nos de pendre mal! Heus aquí una lletania que no s'acaba mai. També els senyors de ciutat cal que l'aprenquin i la recitin, però aquests no es troben amb Déu tan cara a cara com el pagès. Diríeu que el pagès és com l'hereuet que viu a la casa de Déu Pare, i els ciutadans són com els cabalers juvenets posats pel Pare i sota la Providència del Pare a fer un aprenentatge en algun lloc veí.

Tot això és per dir-vos que una casa pairal de pagès no es pot pas estar de tenir una capella, que vol dir un lloc escaient a la plegària.

A tres hores de casa meva hi ha una gran casa pairal que té adossada a les seves parets no sé si dir una capella o una petita esglesieta amb porta que dona al pati; bancs per a quaranta persones, altar barroc amb sants de fusta decorada, sagristia, campana i jo què sé quantes coses més. El pare ens en parlava sovint d'aquesta casa, de can Vinyals, i mantes vegades havia somiat imitar-la. Tot va quedar en idea, i la capella de casa meva va quedar una cosa familiar, íntima. Ocupa una cambra del davant separada per una paret mitgera de la cambra nova. S'hi arriba pel corredor que surt de la sala a mà dreta. No té finestra al pati del davant, sinó dos ulls de bou tapats amb cortinetes vermelles a una i altra banda de l'altar, posats a quinze pams d'altura. Les parets són pintades pel mateix estil monumental que la sala simulant portalades gòtiques ornades amb cortinatges vermells recollits per cordons d'igual color. El color vermell és el dominant. L'altar està format per una gran calaixera de caoba que guarda els ornaments amb una graderia de dos esglaons al damunt que aguanta l'escaparata gran, vidriat, amb muntants de caoba. Dins d'ell la Verge dels Dolors asseguda amb vestit negre i mantell blau i una corona d'espines posada damunt una tovallola estesa a la falda, i el cor travessat per una espasa.

Sant Crist petit, de marfil, damunt la creu de caoba tornejada. Quatre candelers... i res més. La capella va ésser instal·lada quan es va casar el pare i proveïda quan va cantar Missa l'oncle capellà. Si aquest podia venir a casa tres o quatre dies a les primeries de setembre deia la Missa a casa. Jo li feia d'escolà. Com m'estufava quan tenia set o vuit anys i sentia que l'oncle, tractant-me com un home, em deia:

"Oi que no et sabrà greu d'ajudar-me la Missa?"

I en havent-la acabada: "Gràcies, gràcies, moltes gràcies, Jaume! Ja saps que tens dret a acabar-te el vi de les canadelles?" I creieu que n'hi havia tot un trago, que les canadelles no eren com les de moltes parròquies d'ara que tot just si porten una glopada de suc.

Oh! la Verge dels Dolors de casa nostra! La porto tan present a la memòria com la imatge de la meva mare. De més formosa, de més trista i de més resignada no n'he vista d'altra. Quan a casa es va morir la mare i encara jeia en el seu llit amortallada i jo em sentia defallir de tant de dolor i tant de plorar, em vaig arreconar a la capella i agenollat davant per davant de la Santa Verge i plorant encara més a raig fet jo li demanava que fes un miracle, que tingués compassió de mi, que em tornés la mare meva, que fes per manera que ella no fos morta sinó dormida. I en havent acabat em vaig mirar la cara de la Verge Santa, i em vaig adonar que també ella plorava la mort del seu fill, i la seva dolor va mitigar la meva dolor i la seva resignació em va fer abaixar el cap davant els designis de Déu.

Dins la meva imaginació la imatge de la Verge dels Dolors de casa meva i la meva mare tenen jo no sabré dir quina mena de relació que el record de l'una m'evoca el de l'altra. Les he arribades a pendre les dues per mares. Crec que això em ve d'haver-les vistes les dues tan plegades i de les vegades que l'una m'havia portat als peus de l'altra. Mai no m'oblidaré de quan juvenet arribava a casa, acabat de sortir de col·legi, amb unes ganes de seguir-la tota de cap a cap i veure si hi havia res canviat, i la mare, tot just passat el portal, em deia: "Mira, a la sala tinc preparats dos gerros de flors artificials que havem fet jo i la teva germana; tu, però, has d'ésser el que en faci la presentació." I jo, pujava al pis, acompanyat de la mare prenia els dos gerros, els portava a la capella, els posava a la graderia i després agenollats resàvem en veu alta el *Recordau-vos, oh piadosíssima Verge Maria*.

De vegades a la capella s'hi aplegava tota la família, tota sencera, ço és, àvia, pares, germans, mossos i minyones. La mare sempre m'havia fet veure que tots eren de casa. Aquests aplecs es feien els dies de fer l'estació de la butlla i els dies de tempestat per a resar el Trisagi.

Més d'una vegada, si els núvols de la tristesa

enfosquien el meu esperit i la fantasma del pessimisme s'apareixia paorosa a la meua fantasia, m'escorria vers la capella i em plaïa trobar-la fosca, solitària i aromatitzada de l'olor de la fusta i m'asseïa cinc minuts en un reconet evocant totes les meves temences i cabòries. Jo no sé pas si arribava a pregar: em mirava la Verge adolorida, em semblava que ella em retornava la mirada amb aquells ulls seus tan misericordiosos, i jo no sé si ningú ho creurà que aqueix canvi de mirades em deixava alleugerir i coratjós.

Això jo ho degué aprendre de la mare. Encara em

recordo que quan érem infants alguna vegada cercàvem la mare i la mare no era enlloc: no era al cosidor: no era sota el pebrell: no era al fruiterar: no era a la saleta de visita: no era a la cuina. I ens dèiem: "Anem-la a cercar a la capelleta? Deu ésser a la capella!" I obrint la porta de la sala, anàvem de puntetes pel corredor, i obrint mig pam la porta rogenca de la capella, porta comprometedora que sempre feia un grinyol inoportú, miràvem dintre i tots contents dèiem entre nosaltres murmurant: "Sí que hi és, sí". — *Jaume*.

Es còpia
JORDI ARNAU

Del món del treball

Tema sorprenent del Congrés XIII de la Federació General dels Sindicats Alemanys d'Hamburg: "Democràcia Econòmica".

Això, o és un passatemps d'aficionats a la Sociologia, o bé vol dir que el treball ha d'esdevenir cosa de tots, i vots són trumfos.

Que el ceptre del treball trontolla en les mans patronals, és cosa prou evident per demostrar-la, però que la democràcia del treball podrà substituir-les amb avantatge, ja no és cosa tan evident.

El que és evidentíssim és que el treball necessita una autoritat i una direcció forta i sàvia que no solen ésser productes normals en les democràcies. Les dictadures només són que reaccions contra aquesta ordinària esterilitat de les democràcies.

Però cal no fer calendaris en aquest ordre de l'activitat humana que ens dona cada dia sorpreses ben curioses.

L'Associació d'Enginyers Catòlics de Bordeus, després de pràctics i lluminosos estudis comparats sobre el treball de les dones a fora de casa, ha demostrat amb xifres irrefutables que la dona guanya molt més dedicant-se a les feines de casa que anant a treballar a fora.

Per poc que es reflexioni ja no causa estranyesa aquesta afirmació, a primera vista paradoxal.

La gran vaga d'Austràlia, que casiona, de temps ha, danys incalculables a la riquesa d'aquell florent país, ha pres caïres marcadament comunistes.

El perill de danys encara majors ha obligat al govern australià a proclamar l'estat de "crisi nacional" (com si diguéssim l'estat de siti), i reclamar el concurs de ciutadans armats per salvar llur pàtria. A mils s'han presentat aquests i no fóra difícil que si les violències dels vaguistes arribessin a cert grau, un nou feixisme polític aparegués en aquelles llunyanes i democràtiques terres.

Sortosament la causa dels obrers vaguistes s'ha fet molt antipàtica perquè descansa en el refús d'una sentència arbitral sobre condició del treball als obrers dels ports, que no els fou favorable, i per això no els serà possible reproduir a Austràlia allò que a Itàlia motivà la revolució dels "feixos". La sang ha corregut desgraciadament en moltes topades dels vaguistes amb la policia.

La següent notícia sembla que té relació amb l'anterior: La "Unió Alemanya d'Obrers Marítims" de-

clara la vaga general per a primers de mes. No tardarem a saber si és un *bluff* o cosa seriosa.

La "Indústria Hotelera de Madrid" ha suprimit les propines des de primer del mes corrent, acord que afecta a tota Castella la Nova. Però com que els primers que falten a l'"acord" són els que donen les propines...

D'un temps ençà s'assenyalen rebaixes en els jornals que, no anant acompanyades de rebaixes proporcionals en els preus dels queviures, resulten molt lamentables. Ara sofreixen la rebaixa els obrers de les mines d'Illinois, les quals afecten un centenar de mils. Sort encara que aquesta rebaixa de jornals (d'un 15 a un 20 per cent) s'ha fet d'acord amb els obrers i després de laborioses negociacions.

Actualment els obrers parats als Estats Units passen poc de tres milions. A Anglaterra la xifra ordinària dels obrers sense feina no ha sofert sensibles variacions.

Les violentes protestes dels elements comunistes de la Gran Bretanya contra el Congrés de laboristes celebrat a Swansea no han reeixit poc ni molt, ans han resultat contraproduents. Caldrà tornar a parlar d'aquest Congrés.

Una important Assemblea

A la ciutat de Vich, es celebrarà del 7 al 14 d'aquest mes l'anunciada setmana Catequística Diocesana.

L'acte inaugural de l'Assemblea serà presidit per l'Il·lustríssim senyor Bisbe d'aquella diòcesi. En la dita Assemblea es discutiran temes importantíssims. Les ponències han estat confiades a il·lustres personalitats.

A les tardes es donaran conferències a l'església del Carme, per a homes sols. Els nostres estimats companys de redacció Jaume Raventós i Civera i Sormani han estat invitats a donar conferències. També ha acceptat donar-ne una l'illustre director de l'Orfeó Català, Lluís Millet.

Per les noves que tenim, sembla que revestiran gran importància tots els actes que es celebraran amb motiu de la Setmana Catequística.

La culta ciutat de Vich sabrà posar com sempre de manifest la seva religiositat i donarà escalf i relleu a l'Assemblea Catequística, qui està cridada a donar tants bons fruits.

El control de l'incontrolable

We are aware that we have been stirred, but we have no means of examining what it was that stirred us. (Estem assabentats que hem estat remoguts, però no tenim mitjans d'examinar què és ço que ens ha remogut.) R. Herring. Films of the year 1927-1928.

Tenim, doncs, que és debatut el valor religiós, la fidelitat històrica, l'ortodòxia d'un gran film de la vida de Jesús, obra ràpidament esdevinguda famosa, que fent sensació recorre les pantalles del món, i que ha estat honorada amb la projecció davant de personalitats eclesiàstiques, producció en la qual s'és esmerçada una suma fantàstica: cent milions de francs, i d'aquesta pel·lícula que parla del Crist i que ensenya el Crist al gran públic de totes les nacions, no existeix manera de fer-ne una revisió a base d'un document complet i autèntic. L'interès catòlic de comprovar d'una manera certa, de poder formular un judici definitiu sobre aquesta figura de Jesús que passen pel món, no pot trobar un element segur i total, un "cos del delictes", per a examinar i definir.

Sembla que ningú fins ara no s'ha adonat d'aquesta dificultat extrema de la crítica cinematogràfica. Les pel·lícules ofereixen a l'estudi madur un obstacle que en les altres obres d'art no es troba. Podeu fer la crítica d'un llibre posseint-ne un exemplar, llegint-lo una o cent vegades, de pressa o amb parsimònia fins a sospesar paraula per paraula, subratllar-lo, anotar-lo, referenciar exactament les citacions. Podeu estudiar un quadre, una escultura, contemplant-los tanta estona o estones seguides com sigui menester. Les obres teatrals s'imprimeixen, i un hom pot, àdhuc sense concórrer a la representació, estudiar-les en la part més important: ideològica i literària. I de la música un hom pot estudiar, a part de l'audició, la partitura.

Mentre que el film vist, passa i deixa record de les imatges, però les llegendes o títols vistos projectar, en les quals, tractant-se de matèria sagrada, poden passar errors, falsedats i heretgies, i en les quals pot haver-hi — com de fet segons les versions Bistagne i Reynaud hi ha en *El Rei de Reis* — una orientació torçada, si un hom les recorda, és impossible citar-les, per ésser d'impossible referenciar. Si un hom, havent vist la projecció, diu: l'escena tal va seguida d'una llegenda que diu *tal cosa*, com podrà assentar damunt d'aquest text recollit de memòria o anotat al pas, susceptible d'equivocació, una acusació fonamentada, si les paraules citades pel testimoni seran de ben difícil comprovar? La presentació d'una film a un teatre de cinema dura pocs dies; la crítica exigeix temps llarg, calma, examen madur i repetit. Sovint, com en el cas de les pel·lícules que tractem, es suscita quan l'obra és fora ja dels nostres locals d'espectacles.

En un mot, el control directe d'una pel·lícula és cosa difícil, o gairebé impossible per a un crític imparcial. Li caldria, sempre que pogués copsar l'actualitat de la projecció del film que interessa, assistir al pas de la pel·lícula amb un taquígraf. I ell dictar-li els textos de les llegendes a mesura d'ésser projectats. I si per causes oftàlmiques no les podia

llegir per si mateix (com en el cas d'algú que jo conec) llavors li seria indispensable un tercer company. Però encara seria incompleta una informació tan laboriosament recollida. Convindria prescindir de les fotos que fa circular l'empresa — únic document gràfic autèntic de què disposem ara — i... quan s'hagi inventat l'aparell necessari, treure instantànies de la pel·lícula en plena projecció.

Aquesta fugacitat del film, que per la seva mateixa naturalesa es fa escàpol a l'examen deturat, base essencial de tota crítica, ha estat remarcada, de la banda dels entusiastes del cine, com a obstacle per a la plena fruïció artística. S'ha publicat, per la casa de *The Studio*, la coneguda revista d'art britànica, un àlbum selecció de fotos de les principals pel·lícules de l'any: *Films of the year 1927-1928*. Les paraules del prefaci revelen aquest mateix problema. "El moviment és vida, a la vegada espiritual i física, i el cinema és l'únic art que pot retenir aquesta qualitat en la seva expressió. Però, per a fer això, sofreix. *Lo transitori de la seva creació dificulta la seva consideració seriosa* (jo subratllo) i demana una rapidesa d'aprehensió no sempre semblant a aquelles que s'esmercen en formes més estàtiques. La vida, ordenada i seleccionada, pot ésser copsada i retinguda davant nostre, en el seu bell corrent, per a ésser estudiada; però el film, la ratlla de moviment que fa això, no pot ésser copsat, no pot ésser així estudiat.

"Moltes belles composicions — segueix dient l'apologista —, eteris efectes de llum i formosos efectes de línia llampeguegen i són irrecuperables. Un film és projectat a raó de 22 quadros per segon; moltíssims han de romandre desconeguts, moltíssims han de llampeguejar abans de copsar-ne la seva essència. *Nosaltres estem segurs que hem estat remoguts, però no tenim mitjà d'examinar què era ço que ens ha remogut.*

"No és qüestió d'esmerçar hores davant d'un film com en un museu; ni d'estudiar el text amb un comentari. No hi ha més que reveure el film altra vegada i una altra i una altra, i això no és sempre possible. El local és tal volta desnonat. Llavors, porten la pel·lícula qui sap on, i per una setmana. Després ja no la veureu enlloc, mai més. Si un dia heu fet tard, mai més la tornareu a veure, a menys que aneu a aconseguir-la tristament en un cinema de poble, o bé que la trobeu al lloc on estiuengeu. Però essent això tan poc satisfactori i tan lluny de tendir envers un equilibri crític, us asseieu en estat de suspensió, esperant una escena, provant de copsar-la intacta, i essent probablement impressionat per un altre grup, per un altre objecte.

"Per això — va dient el prologuista — he pensat que el remei seria una col·lecció de fotografies. *Serán quelcom que es pot mirar de tort i de través (something to turn to).*" Nosaltres, per a un fi diferent al dels editors de *The Studio*, volem quelcom que es pugui considerar de tort i de través, és a dir documents estàtics, suficients i autèntics.

Amb molt més interès que l'editor anglès es plany de la irremeiable fugacitat de les imatges, ens pla-

nyem de la irremeiable fugacitat dels textos. Els textos que, després del rapidíssim pas per la màquina de projeccions, es desen, amb les imatges, en el misteri dels *reels* o roleus de cinta dins les capses de zenc gelosament guardades per operadors, empresaris, arrendataris de pel·lícules. Els textos de les pel·lícules pseudo-religioses, que llegits com els de totes les pel·lícules gairebé a cor pel públic, tindran prou eficàcia a desorientar el públic, si han estat manipulats amb esperit indiferent o sectari, però fugiran prou de pressa per fer impossible una revisió i establir reclamacions formals.

Un article de propaganda de la pel·lícula que principalment ens ocupa, diu: "Els títols d'*El Rei de Reis* han estat fets per L. Bello. Breus, justament col·locats, sense cap paraula que hi sobri. Treball exemplar, etc."

Un altre article de propaganda (aquell que es va publicar a una revista catòlica que avui no surt) deia: "Los títulos son muy sobrios y no dan ninguna nota discordante en esta sinfonía de imágenes, pues son las propias citas del Evangelio las que aparecen como comentario a algunas de las escenas".

Bé, hom demana, i qui en respon d'aquestes cites evangèliques i d'aquests comentaris, quin control ens ofereix aquell tal senyor L. Bello, perquè pugui hom convèncer-se de la justesa i sobrietat del seu treball, que les citacions de l'Evangeli són exactes i corresponen realment a les escenes a les quals les han col·locades?

Inútils demandes. En una obra cinematogràfica, en la qual s'han esmerçat cent milions de francs, no sabem que existeixi una versió oficial de la pel·lícula, una edició dels textos que es projecten, versió i textos que permetrien judicar d'una manera autèntica una obra de tanta importància com els mateixos propagandistes li donen, sense haver-nos de valer de les narracions voluntàriament compostes (per bé que amb evidents senyals d'oficiositat), pel senyor Bistagne, a Barcelona, i pel Sr. Reynaud, a París.

I, certament, l'assumpte val la pena. Es tracta — ells mateixos ho diuen — si no del Rei de Cels i Terra, com ells dissimulen que sigui — almenys de la figura més culminant de la humanitat. Es necessari a la més elemental, ja no diré honestedat històrica, però almenys probitat artística o científica, la divulgació del text de les imatges. Si d'aquests textos en fan una adaptació diferent per a cada país, és necessari que a cada país circuli la versió detallada especial que l'empresa arrendatària d'aquell país hagi emprat. És, sobretot, indispensable, conèixer els textos originals, els de la primera i original versió, o siguin les paraules mateixes del *scenario*, o argument de Jeanie Macpherson, l'autora de la lletra d'aquesta obra, del conjunt de la qual n'és responsable el nom que fan sortir com a autor: Cecil B. de Mille.

Es matèria sagrada. Els Evangelis no estan a la disposició de cadascú perquè amb pretextos industrials ni artístics els manipulin. Ja que ho han fet, cal requerir els autors, els editors, els arrendataris i explotadors d'un film evangèlic que el sotmetin a control i comprovació de les autoritats degudes o de persones solvents sota signatura, per a donar garanties a tots els amics de l'Evangeli que els Llibres Sants no han sofert, amb aquesta manipulació, barreges, violències i profanacions. D'altra banda sembla que sense oferir aquestes garanties, cap dels interessats en un d'aquests films bíblics o evangèlics

no hauria de gosar atansar-se a persones, entitats, periòdics de caràcter religiós demanant-los l'aplaudiment, la recomanació, la signatura, en resum la cooperació i la propaganda.

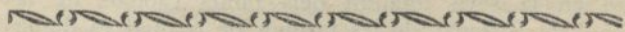
Resulta, amb aquesta facilíssima entrada que han trobat arreu aquestes pel·lícules, que ni tan sols es demana ço que a tothom s'exigeix: la fe de baptisme. Són admeses, celebrades, aplaudides i encoratjades sense fixar-se si vénen de país protestant, qui són els autors, quins antecedents tenen, *quina religió professen*, si es proposen finalitats industrials (que per aquest sol concepte ja susciten desconfiança en manipular matèries sacres) o bé si els mou algun proselitisme (en qual cas són doblement sospitoses, car tot proselitisme no catòlic és intolerable).

Però ço que és pitjor i d'efectes més funestos, és admetre-les, celebrar-les, aplaudir-les i encoratjar-les sense conèixer-les bé, sense haver copsat més que la ràpida visió fascinatoria, les escenes llampeguejants i suggestives, amb la titulació veloçment projectada difícil de fixar-hi l'atenció i de recordar-la, sense tenir a mà cap document on aquesta titulació — en la qual resideix ço que és més delicat i sagrat que les imatges, o sigui els textos mateixos de la Sagrada Escriptura, els fragments dels Evangelis, la Paraula de Déu —, pugui ésser comprovada i estudiada degudament. De manera que tots quants han recomanat *El Rei de Reis*, el *Ben-Hur*, després d'una visió d'aquestes pel·lícules, poden ben repetir les paraules del ponderador britànic de la suggestió artística del film: "ens hem sentit remoguts, però no tenim mitjans d'examinar què és ço que ens ha remogut".

I si les empreses, els editors, els arrendataris, els qui d'una manera o altra exploten aquests films o hi especulen, responen que no entra en les possibilitats tècniques o en els costums comercials del cinematògraf publicar els textos de la projecció ni facilitar descripcions externes, completes i detallades dels films, és senzillíssim replicar-los que no pot pas aprovar-se un objecte que no es pot judicar madurament, que no hi ha manera de conèixer per complet ni d'estudiar amb les condicions de temps i reflexió amb què s'estudien les obres produïdes per altres activitats humanes.

R. RUCABADO

Un distingit advocat i procurador dels tribunals, d'illustre cognom i família, m'escriu: "Si vostè freqüentés el *cine* veuria encara més clar tot el que insinua respecte a la influència nefasta del protestantisme. Tota la moral del *cine* és falsa de dalt a baix, i encobridora de totes les canal·lies. No he vist (ni ganes) *El Rei de Reis*, però he vist *Ben-Hur* i ja n'he tingut prou per a veure claríssimament com s'entén en el món cinematogràfic la Redempció."

Propaguen la premsa catòlica. No doneu belligerència als diaris que no tenen cap contingut espiritual. Un diari no és un magatzem de notícies. Si no protegeu la premsa que alça ben alta la bandera confessional, no us podreu plànyer que vagin estenent-se les doctrines materialistes que són la negació de l'espiritualitat cristiana. La premsa catòlica defensa la veritat i la veritable justícia.

El Codi Social de Malines

Per formar-se una idea del que sigui el Codi social i de la seva autoritat, cal girar els ulls a l'organisme que ha estat el seu propulsor i que l'ha confeccionat: la *Unió Internacional d'Estudis Socials*, ja coneguda per *Unió de Malines* (que, per cert, durant aquests dies tardorals celebra la seva reunió anual en aquella ciutat, Seu Primada del Regne dels belgues).

La Unió de Malines és digníssima successora de la Unió de Friburg i fou fundada en 1920 sota la presidència i l'alt pratonatge del Cardenal Mercier. Té per objecte: 1, l'estudi dels problemes socials a la llum de la moral catòlica; 2, la comunicació al públic, i especialment als homes d'obres, de les directrius i resolucions discutides i aprovades per la Unió; 3, eventualment, la creació d'un Secretariat de consultes socials.

La Unió de Friburg subsistí de 1884 a 1891, per a fins semblants, sota la presidència de l'altíssim Cardenal Mermillod; els seus principis i conclusions reberen digna coronació amb la *Rerum novarum*. I com si d'aleshores ençà hagués finit els seus objectius aquella Unió, suspengué els seus treballs havent elaborat un programa de principis generals que encara avui resten ben vius i fermes dins la doctrina catòlica.

Però vingué la guerra, i amb ella un conjunt enorme de problemes nous. I les directrius de Friburg, encara que sempre actuals, no foren suficients; i els problemes nous demanaren solucions noves, i d'aquí nasqué la idea d'una nova Unió internacional d'estudis socials en sentit catòlic, la idea de la qual, filla d'un antic home d'Estat belga, Mr. Helleputte, fou aviat compartida pel Cardenal Desideri Mercier, alt patrocinador de tota causa noble, i portada a cap per ell mateix, qui oferí les vastes sales del seu propi Palau Arquebisbal per a les reunions de la Unió.

Començà la Unió essent només que franco-belga, formant-hi noms tan prestigiosos com els del P. Desbuquois, Eugeni Duthoit, Marius Gonin, P. Sertillanges, Joan Lerolle, entre els francesos, i els P. Rutten, Jordi Legrand, Msr. Deploige, el P. Vermeersch, etc., entre els belgues.

Molt aviat s'hi agregaren personalitats d'altres terres: D. Severí Aznar, el Canonge Moran, d'aquí; Msr. Poels, d'Holanda; Msr. Parkinsson, d'Anglaterra; el P. Brucculeri, d'Itàlia, etc. Qui conegui un poc la literatura social contemporània no té necessitat de presentació d'aquests noms.

Actualment la Unió es compon de sociòlegs de nou Estats distints i continua amb tota vigor les seves tasques, entre les quals es compta la de l'adopció en la seva totalitat dels punts cabdals de la *Unió de Friburg*, de les tasques de la qual és digna seguidora.

* * *

En l'Assemblea de 1924, el Cardenal Mercier va pronunciar aquestes paraules, que transcrivim perquè expliquen la causa del famós Codi de Malines: "La nostra Associació ja pot dir-se que ha portat a cap un treball seriós. Ha donat direccions estimables sobre moltes qüestions delicades i encara es veu que la sessió actual prestarà preciosos serveis a tots aquells qui s'ocupen de les relacions entre la moral i el pro-

blema financer. Amb tot, si no m'equivoco, l'Associació s'ha dirigit, sobretot, i d'una manera gairebé exclusiva, a les *élites*. I aquí s'ha esdevingut que el seu crèdit entre les masses sigui desconegut i que la seva raó d'ésser no està encara prou divulgada. Davant d'això, em demano si no seria necessari afegir al programa general de l'Associació una part general sintètica. No solament prestaríem un gran servei als nostres homes polítics i d'obres socials, sinó que augmentaríem l'autoritat de la nostra Associació, si els seus membres més competents volguessin estudiar un programa d'acció social actual amb harmonia amb la filosofia cristiana, no referint-se a l'error socialista més que de manera secundària i indirecta, sinó procurant principalment deduir de les nostres creences i de la nostra filosofia principis positius que poguessin dictar llei a l'apostolat, a l'acció política i als mateixos socialistes.

"Naturalment que en aquest programa hauríem de distingir els principis que s'imposen a tots els nostres amics i aquells en els quals restin lliures de tenir i conservar la seva personal opinió. Ja sé que la Unió s'ha ocupat des del seu naixement quasi exclusivament de qüestions econòmico-socials, respondent així al seu origen i al seu fi; i crec que ha de seguir per aquest camí. Però, seria quelcom impossible que cada any es reservés una part de la sessió a examinar altres problemes, també d'ordre social, encara que sense relació directa amb la vida econòmica?

"Al cap d'uns quants anys, condensant els nostres estudis i conclusions en una mena de Catecisme, ens trobaríem en condicions de proporcionar una doctrina completa sobre la major part de les qüestions socials avui discutides i que resten fora del món econòmic, a aquells que, acaparats per l'acció, trobem de vegades fortes dificultats a cercar la llum per a formar-se les conviccions que necessiten. Tractaria, menys que d'indicar els errors de què cal fugir, d'indicar els principis i tradicions que cal mantenir, les reformes i les obres que, d'acord amb aquests principis i condicions cal preconitzar.

"Proposo a l'Assemblea l'elaboració d'una síntesi social, des del punt de vista cristià i catòlic. Una part de l'obra resta gairebé feta amb les conclusions aprovades en les sessions anteriors respecte de les matèries especials que han ocupat fins avui la nostra atenció."

D'aquí va venir el nomenament d'un Comitè de redacció, el qual, en l'Assemblea de 1925, va sotmetre als altres un projecte de Codi, que fou llargament discutit, participant activament en els debats el propi Cardenal Mercier, que presidia.

Això era en començar la tardor de 1925. En el mes de gener següent, el gran Cardenal moria. La tasca del Codi, però, no fou interrompuda. El seu successor, ben convençut com ell de la importància de les qüestions socials d'avui, ja en acceptar la presidència de la Unió indica la necessitat de no interrompre la tasca del Codi, el qual va restar aprovat en la sessió següent de la Unió.

Quin cúmul de dificultats, quina abundor de doctrina neixen d'aquesta obra, sintètica i plena, no ho hem de dir nosaltres. Ho diran els mateixos lectors

quan l'examinin pels seus propis ulls, puix creiem que cal vulgaritzar un text de tanta importància i de tan alta autoritat. I per això el nostre periòdic el traduirà i el publicarà perquè arribi a coneixement

de tothom. Creiem així prestar un bon servei a la cultura social dels nostres amics i a la causa social catòlica d'aquesta terra.

JOSEP M. GICH

Els amics de les Catacumbes

El Sant Pare Pius XI, com en altre temps el pontífex Sant Damas, ja des dels primers dies del seu pontificat manifestà tot el seu amor i tot el seu interès per les Catacumbes romanes, promovent el culte envers les tombes dels Sants Màrtirs i donant vigorós impuls a l'estudi científic dels primitius cementiris cristians. Aquesta obra l'ha considerada com una de les predilectes del seu cor i com si fos una part molt important d'aquella vastíssima obra missionera, que caracteritza el seu pontificat. Així s'expressava en una allocució: "L'obra de les catacumbes val per als cristians separats de l'Església, com les Missions per als infidels".

El Sant Pare ha pogut veure amb satisfacció com aquesta iniciativa seva ha estat secundada en part, puix que els antics cementiris cristians han estat proveïts d'altars, de vasos sagrats, d'ornaments litúrgics que han ofert fidels de tot el món per a la celebració dintre de les catacumbes de funcions litúrgiques, les quals han donat lloc a esplèndides manifestacions de pietat durant l'Any Sant.

D'altra part per a promoure els estudis d'Arqueologia Sagrada el mateix Pontífex ha fundat el Pontifici Institut d'Arqueologia Cristiana i ha donat una gran empena als treballs catacumbals, que, iniciats sota la inspiració i direcció del gran mestre Joan B. de Rossi, prossegueix ara, en nom i amb l'autoritat de la Santa Seu, la Pontificia Comissió d'Arqueologia Sagrada.

Mes per a continuar aquesta obra grandiosa, que tornarà a la llum sepulcres dels Màrtirs de la Fe encara desconeguts i descobrirà preciosíssims secrets per a la Veritat, són necessaris, com ha declarat el mateix Sant Pare "el valuós ajut i la col·laboració de totes les parts del món catòlic, perquè les Catacumbes representen un dels més sagrats patrimonis de tota la gran família cristiana".

A aquest fi ha estat fundada la "Societat dels Amics de les Catacumbes". El bon Déu per la intercessió dels Sants Màrtirs la faci florir, a fi que pel mitjà d'ella s'acosti el jorn en el qual tota la gran família cristiana, que tingué el bressol en les Catacumbes, retorni al Pare comú i s'aplegui com un ramat en una sola pleta i sots un sol pastor.

El Sant Pare per a contribuir a escampar aquesta associació en el món catòlic li adreça una especial benedicció amb aquest bellíssim autògraf:

"Verament beneïts i benaurats aquells als qui el diví Rei de les Catacumbes, emporprades amb la sang dels seus gloriosos Màrtirs, embaumades pels llirs de les seves admirables Verges, consagrades per l'heroica pietat dels primers fidels, adreça l'envejable paraula: *Vos autem dixi amicos*. (Mes jo us he anomenat amics)."

Per altra part recomanà al Cardenal Vicari que escrivís en nom seu a tots els senyors Bisbes perquè públicament manifestessin llur benvolença envers les seccions de l'esmentada associació que es fundessin en llurs diòcesis.

La Biblioteca Balmes, requerida instantment per la Junta Central de Roma perquè instituís a Espanya una secció d'"Els Amics de les Catacumbes" ha acceptat aquest honor i amb l'aprovació de l'Excm. senyor Bisbe de Barcelona i de l'Emm. Cardenal arquebisbe de Tarragona institueix una secció especial en la Província Eclesiàstica Tarragonina, la qual es regirà pels següents Estatuts:

Estatuts particulars d'"Els Amics de les Catacumbes" per a la Província Eclesiàstica Tarragonina

1. De conformitat amb els estatuts generals de l'associació *Els Amics de les Catacumbes*, queda establerta a Barcelona una secció per a la Província Eclesiàstica Tarragonina.
2. Aquesta secció serà administrada per un comitè format per un president, el Reverend Josep Vives, i cinc membres vocals.
3. Seran socis d'aquesta associació i en gaudiran tots els avantatges les persones que hi contribueixin amb la quota anual de cinc pessetes. Les persones que d'un sol cop ofereixin una almoina no inferior a 150 pessetes, seran considerats membres perpetus.
4. En cas que el nombre de socis de llengua catalana sigui suficient, es farà una edició en aquesta llengua del Butlletí del qual parla el número 7 dels estatuts generals.
5. Representant a Roma d'aquesta secció ho serà el Reverend Eduard Junyent, alumne del Pontifici Institut d'Arqueologia Cristiana.
6. Les quotes i ofertes d'almoines seran adreçades al Secretari, el Bibliotecari adjunt de la "Biblioteca Balmes", Duran i Bas, 11, Barcelona, o a qualsevol dels membres del comitè, dels quals donarem el nom aviat.

Fi immediat d'aquesta obra

Les quotes i donatius de qualsevol mena seran enviats a Roma i presentats al Sant Pare pel secretari general de l'Associació, Monsenyor Juli Beldeverí, i es destinaran:

1. Una bona part per a costejar els treballs d'excavació de la Catacumba de Pretextat, la més important de les que queden encara per explorar, encomanada especialment als fidels d'Espanya. De les últimes descobertes en parlarà el Dr. Josi en la conferència amb projeccions que, mitjançant Déu, donarà aquest mes en el saló d'actes del Seminari de Barcelona. Assistiu-hi. Especialment esperem que no hi mancaran els pelegrins de l'Any Sant.
2. Una altra part per a proveir el "Casal de les Catacumbes" de paraments sagrats perquè els sacerdots de la nostra terra, els quals ja sols, ja en pelegrinatges, acudeixin a Roma i desitgin celebrar la santa Missa en les tombes dels màrtirs, puguin fer-ho amb ornaments propis confeccionats a casa nostra. Per això admetrem també donatius d'objectes d'aquesta mena. Però advertim a les persones que desitgin fer ofertes de demanar-nos prèviament instruccions.

3. Volem també proveir la "Biblioteca" del nou Pontifici Institut d'Arqueologia Cristiana, de totes les publicacions i fotografies referents a l'arqueologia cristiana hispànica, començant pels monuments de la nostra província eclesiàstica. Per això rebrem també llibres i publicacions. Preguem als donants que abans d'enviar-nos els llibres ens ho comuniquin per tal d'estalviar els duplicats.

Totes les ofertes, tant de diners com d'objectes, seran presentades, com ja havem dit, directament al Sant Pare.

La nostra Província, la qual durant l'Any Sant envia un contingut tan nombrós i escollit a retre homenatge al Papa Pius XI, esperem que ara voldrà donar-li un dels més íntims goigs, fent-li el present de valuoses almoines per a continuar l'obra de les catacumbes, per la qual ha manifestat el més viu interès.

No cal dir que CATALUNYA SOCIAL recomana i veu amb gust la constitució d'aquest agrupament selecte, que està cridat a donar bons fruits.

Els clàssics i nosaltres

XVI

Cal, abans de passar endavant en la nostra defensa de les humanitats clàssiques, que contestem la pregunta que formulàvem en un dels nostres articles anteriors: ¿Serà veritat, com alguns sostenen, que les humanitats modernitzades, basades en l'estudi de les llengües modernes, de les matemàtiques i de les ciències naturals, siguin, com a mitjà de formació i com a preparació pels estudis superiors, preferibles a les humanitats tradicionals grecollatines?

Volem confiar la resposta a algunes autoritats eminents en matèria pedagògica. Llurs paraules ens estalviaran la tasca de cercar arguments demostratius de la negativa que cal donar a la pregunta. En una qüestió tan vella com aquesta i en la qual han intervingut les més altes i fortes mentalitats de les nacions civilitzades, han estat ja esgrimits tots els arguments possibles a favor i en contra de la nostra tesi; i així és molt millor seleccionar els arguments ja formulats, que esforçar-se per trobar-ne de nous, en el convenciment que la novetat d'aquests fóra solament de forma i d'exposició, puix en el fons serien repetició dels ja formulats per un o altre dels nombrosos pedagogs i homes de ciència que han intervingut en aquesta polèmica secular.

Esmentarem primerament unes paraules de Monsenyor Dupanloup (op. cit., p. 16): "Cal primerament conrear en els joves l'instrument que s'aplica a tota la resta de llurs facultats; cal formar llur enteniment, conrear llur raó; cal ensenyar-los a pensar i expressar llur pensament; heus ací l'única cosa que tenen necessitat de saber fins a l'edat de setze anys aproximadament. Es llavors solament que són susceptibles de capir les raons i les abstraccions en les quals totes les coneixences humanes tenen llur fonament adequat a aquesta primera edat, que consisteix en la interpretació de les obres d'aquells homes que han pensat de la manera més justa, més agradable i més natural; és aquest amb seguretat el millor mitjà d'ensenyar-los a pensar i a escriure. Després d'haver moblat llurs cervells amb les idees d'altri (això s'ha d'entendre naturalment per mitjà d'un treball personal), després d'haver-los ensinistrat per llarg temps a expressar-les en diferents llengües, els joves poden pensar, raonar, escriure per compte propi; és llavors que són aptes per tot. Heus ací pròpiament la raó fonamental d'haver triat les llengües i les literatures com a primer mitjà de la gran educació intel·lectual i com a objecte de les humanitats. No han estat elegides les ciències, car les ciències exigeixen facultats ja desenvolupades i afermades. Les ciències fan reflexionar; perfeccionen, certament, amb un exercici constant i difícil, la reflexió, el judici, el raciocini; però no ensenyen a articular els elements del llenguatge i de la raó, a confegir, diguem-ho així, el raciocini del pensament; necessiten trobar tot això ja format i àdhuc desenvolupat i perfeccionat fins a un cert punt. Les ciències als començaments de l'educació esclafarien l'esperit, que cal educar, però no afeixugar. Es un fet confirmat per les experiències més eloqüents, i tam-

bé és un principi establert per les reflexions dels homes més eminents."

W. Hamilton, professor que fou de la Universitat d'Edimburg, respon amb aquestes paraules (*Disseració sobre l'estudi de les Matemàtiques*): "La primera i principal condició per encoratjar un estudi és que l'estudi afavorit tendeixi a conrear un més gran nombre de les més nobles facultats i a un grau més elevat. Doncs bé; les matemàtiques no atenyen aquest resultat més que de la manera més incompleta i més precària; llur estudi massa exclusiu tendeix positivament a parilitzar i falsificar la intel·ligència."

Bernhardy, professor de Berlín, formulà la mateixa opinió amb aquestes paraules: "Hom pregunta si les matemàtiques desenrotllen el judici, la facultat de raonar, la intel·ligència en general, en tots els sentits? Tenim de respondre que no; car les matemàtiques no exerciten les facultats sinó relativament a la coneixença de la quantitat, negligint completament la de la qualitat."

Klumpp, professor de Stuttgart, va escriure sobre aquesta qüestió: "Cal admetre abans de tot que les matemàtiques no desenrotllen l'esperit sinó en un sol dels seus caires. Tenen com únic objecte la forma i la quantitat. S'aturen, doncs, per dir-ho així, a la superfície de les coses, sense penetrar fins a llurs qualitats o llurs relacions íntimes... i per consegüent sense posar en activitat les facultats més elevades... Les matemàtiques no poden pretendre inculcar ni una cultura variada ni determinar un desplegament i harmònic de totes les facultats." (V. Kestens. *L'éducation intellectuelle*. 1869, p. 108.)

Totes aquestes raons foren les que dictaren al gran geòmetra Lagrange el consell que donà al pare del famós matemàtic Agustí Cauchy. Aquest, de jovenet, mostrava ja extraordinàries aptituds per l'estudi de les ciències. "No li deixeu pas tocar un llibre de matemàtiques abans dels disset anys, digué Lagrange al pare. Si no us apresseu a donar a Agustí una sòlida educació literària, el seu gust l'arrossegà; serà un gran matemàtic, però no sabrà ni escriure la seva llengua." El pare seguí aquest savi consell. El jove Cauchy estudià primerament humanitats amb resultat esplèndid; en el concurs general obtingué el primer lloc en versificació llatina i grega. Ningú no pot sostenir que aquesta educació hagi causat cap perjudici a la carrera científica del gran matemàtic.

Fouillée en la seva coneguda obra *L'enseignement au point de vue national* (p. 71) diu: "L'esperit matemàtic, en la vida privada i en la vida pública, és l'art de no veure més que un dels costats de la qüestió... Les matemàtiques desenrotllen aquella espècie de raciocini per signes que Leibnitz ha anomenat tan encertadament raciocini simbòlic; és una ciència que reemplaça els objectes amb substituïts més o menys convencionals. D'això en resulta que les matemàtiques poden engendrar l'habitut de pensar per fórmules sense atendre a les coses mateixes, de formular raonaments sense raonar. Es allò que Leibnitz anomenava *psitacisme*."

Creiem que les cites allegades són més que suficients per al nostre objecte. Podem dir que l'acord

és perfecte en aquesta qüestió concreta. No caldria fer constar que les matemàtiques elementals han d'ésser ensenyades bé des dels primers graus de l'escola. Els arguments que hem allegat s'apliquen exclusivament a l'estudi exclusiu o excessiu de les matemàtiques i sobretot a llur estudi prematur. Cal reconèixer plenament la funció important, indispensable i d'una meravellosa eficàcia que l'estudi dels

nombres, dels espais i de les mesures està cridat a exercir en la formació intel·lectual dels joves humanistes.

En l'article següent examinarem la qüestió des del punt de vista de les ciències naturals i veurem com aquestes no poden ésser tampoc el fonament d'una educació humanista sòlida i completa.

MANUEL DE MONTOLIU

No es pot donar més cinisme!

CATALUNYA SOCIAL en el número corresponent al 22 del propassat setembre, amb ocasió de l'esquinç causat en "Acció Catalana" per la retirada del senyor Rovira i Virgili, preguntava amb molta raó: "En quina situació resta el grup d'Acció Catalana? Però sobretot quina és la situació política de *La Publicitat*?" I deixant una escletxa oberta a l'optimisme, acabava dient: "Una esperança ens queda, però, que per a nosaltres constitueix un positiu guany: que aquelles actituds esquerranes de *La Publicitat*, amb la col·laboració activa de gent com En Bofill i Mates, i d'altres que fins ara restaven en l'ombra, hauran desaparegut per sempre més."

Mes ai las! que en el número de l'esmentat diari del dia 23, costat per costat d'un article d'En Bofill i Mates, n'apareixia un altre, amb la signatura d'En Carles Capdevila, on es feia l'elogi més cínic que pot fer-se de la immoralitat!

Fins ara érem avesats a sentir l'atenuació, i àdhuc l'excusa del vici, amb expressions per l'estil d'aquestes: *febleses humanes, coses de joves, és l'edat en què les sangs bullen*, etc., mes a la seva defensa i glorificació no hi estàvem fets. Doncs a això s'arriba en l'article del Sr. Capdevila. Segons ell, tota l'essència de la vida social d'avui pot expressar-se amb l'associació d'aquestes dues paraules que anomena binomis de la modernitat: *Platja i cocktails*. Quin idealisme! En les platges "han naufragat conceptes i prejudicis seculars que semblaven insubmergibles; les brises marines i el sol han esterilitzat el cos humà del microbi del mal pensament; davant dels horitzons marítims, en les arenes clements, hospitalàries, la promiscuïtat s'ha tornat innòcua, i la innocència la indiferència han ingressat una partida gairebé monstruosa". El cocktail "és una beguda diabòlicament aromosa, que us penetra el sentit com una agulla dissimulada en una fulla de camèlia i us encén els pits amb escalfor fraternal".

Ja es deixa fàcilment entendre que aquests conceptes i prejudicis seculars que han naufragat, són les lleis de la moral catòlica; i per tant ha d'haver naufragat la mateixa Església. I vet aquí un cas per demés estrany: la barca de Pere que durant prop de vint segles havia vençut les tempestes més formidables, de sobte s'ha perdut. I no diríeu a on? Precisament a la platja, davant els horitzons marítims, en les arenes clements i hospitalàries.

Ara cal preguntar si aquesta afirmació, feta amb tant d'aplom, no és una prova palesa d'un cinisme sense parió?

Però l'articulista no es queda aquí, i explica com s'ha esterilitzat el cos humà del microbi del mal pen-

sament i com la promiscuïtat s'ha tornat innòcua.

"La platja, diu, és un dels indrets més vitals del món; a la sorra o vora la sorra hi és possible tot; els confins boirosos de la mar estimulen la fantasia; i el marge extensíssim de llibertat que es concedeix en aquells llocs en fa realitzables totes les velleïtats". No crec que aquestes paraules necessitin cap comentari; i ço que he dit prova a bastament l'exactitud de l'encapçalament d'aquest article. Mes encara hi ha quelcom més. El Sr. Capdevila ha volgut arribar a la canonització del vici. Vegi's, si no, ço que segueix: "La clàssica tímidesa virginal deserta el món; el tradicional concepte del pudor plàstic es va consumint pels recons, davant l'impudor innocent, resplendent deastedat."

El pudor, doncs, l'origen del qual tan clarament s'explica en el *Gènesi*, en dir que Adam i Eva en estat de justícia original, no s'averگویen de llur nuditat "non erubescabant", i que després del pecat, Adam fugia de la presència de Déu, perquè estava nu, i que fins ara ha estat llei universal de la humanitat, àdhuc de l'home en estat salvatge, ha desaparegut. I no per una degradació del gènere humà, sinó per raó del seu perfeccionament, foragitat pel seu contrari l'impudor innocent i resplendent deastedat.

Com a coronament d'aquest escrit tan cínic, del senyor Capdevila, que no és un simple col·laborador de *La Publicitat*, sinó que alterna amb el senyor Bofill i Mates en la confecció dels articles editorials, no podia mancar la nota típicament volteriana, el sarcasme; i així per a celebrar el triomf esclatant de l'impudor, diu tot satisfet: "Els moralistes es despenyinen; les vocacions profètiques s'encrespen i esbufeguen com un monstre bíblic, però l'onada no s'atura."

Potser no faltaria qui digui que no s'ha de donar massa importància a aquests articles periodístics de to lleuger i un bon tros burlescos; mes precisament per això crec que són més perillosos, i s'insinuen més fàcilment, sobretot entre l'element jove. El senyor Capdevila és incapaç d'escriure un article provant que s'han de considerar caducats els manaments sisè i novè del Decàleg o que en la platja els joves d'ambdós sexes són insensibles als estímuls més violents de la sensualitat; i si ho intentés provar, seria objecte de la burla més sorollosa; i no obstant això afirma en l'article que comentem. Per tant, afirma ço que sap que és fals i dona per provat ço que li consta que és improvable. No es pot demanar més cinisme!

ALFONS M. RIBÓ

La dona que treballa

Hi ha persones tan simplistes que creuen que cal únicament signar un Pacte, perquè les armes caiguin de les mans dels homes. Per què ens ha d'estranyar que s'escometin els pobles, si els homes no s'estimen?

Visiteu els pobles on accidentalment resideixen famílies ciutadanes, i veureu quina poca cordialitat que existeix entre elles. Es diverteixen conjuntament, però si sou una mica observadors veureu com va filant lentament l'aranya de la intriga.

Per què serà que existeix tan poca cordialitat entre els homes? Els que tenen un bon amic, que alcin al seu entorn altes muralles, perquè no saben el tresor que tenen. Jo faria esculpir damunt el pòrtic de cada llar la paraula Amistat, perquè els homes l'estimessin una mica més del que l'estimen.

Quantes coses podrien fer-se si al món hi hagués cordialitat! Es pot dir que cada home es troba sol al bell mig del desert del món. Les multituds passen pel seu costat, però no s'adonen d'ell.

De vegades per a poder viure heu de caminar amb el peu nu damunt les pedres cantelludes del camí, i us veuen sagnar la carn i no s'apiaden de vosaltres. Encara que no pugueu abastar els fruits de l'arbre de la vida, no trobareu ningú que faci vinclar la branca per a posar-los al vostre abast.

Madona Amistat és una donzella que té molt pocs seguidors. Passa per la terra amb la túnica molt resplendent, però ningú no s'adona d'ella. I és que tots portem dintre les boires denses de l'egoisme que ens enterboleixen els ulls. Som egoistes. Creiem que Déu ha creat el món únicament per a nosaltres.

Únicament aconseguixen ésser respectats els que s'imposen i els que criden. L'obrer era tractat com un pària. Treballava moltes hores i guanyava sous misèrrims. Un dia s'adonà de l'egoisme dels homes i es va unir amb els seus germans de treball, fent voleiar damunt les multituds la bandera flamejant de la justícia. L'obrer va esdevenir rebel, perquè no va trobar cordialitat. Si l'egoisme no hagués planat damunt les fàbriques i els obradors, els obrers no haurien tingut necessitat de bracejar ni d'alçar la veu per a fer triomfar les reivindicacions que es recolzaven en la raó i en la justícia.

Si no hi ha cordialitat, per què ens ha d'estranyar que existeixi un abisme entre el capital i el treball? Quan es nega a un home l'obtenció d'una cosa justa, es posa en les seves mans l'arma de la violència.

No tots, però, els que treballen han aconseguit un tracte de respecte. Ningú no es recorda de les pobres obreres que treballen a casa.

Algunes d'aquestes pobres obreres tenen fills o bé mantenen la mare, i per a poder menjar una mica de pa han de treballar tot el dia. Aquestes obreres no es poden fer respectar perquè no tenen cap força. Les veuen a l'hora foscant, davant el magatzem, amb un farcell sota el braç. De vegades una petita imperfecció serveix de pretext per a rebaixar el jornal misèrrim que tenen assignat.

Podria esmentar el nom d'algun fabricant que s'ha enriquit valent-se d'aquests procediments. Donava sous misèrrims a les obreres que treballaven pel seu compte, i venia els articles fabricats amb sang i llàgrimes a preus fabulosos. Actualment encara anomenem negociant l'home que s'enriqueix d'aquesta manera, però vindrà un dia que la societat li donarà el nom veritable que es mereix.

Aquesta explotació no solament té conseqüències en l'ordre econòmic, sinó també en l'ordre moral. Si una veu dolça i suau canta a les oïdes d'una d'aquestes donzelles sotmeses a treballs feixucs i mal retribuïts, estranyareu que pugui més el sentiment que la raó?

Els metges ens dirien quantes donzelles depauperades hi ha en els barris humils de la nostra ciutat. Un hom de vegades endevina llur misèria fisiològica. Potser en compte d'organitzar festes per a recaptar diners destinats als que combaten el flagell de la tuberculosi, seria més eficaç combatre algunes de les causes que predisposen el feble organisme dels pobres a adquirir la terrible malaltia. Certament que no tots els malalts són pobres, però la misèria i la tuberculosi són dues companyes inseparables.

En alguna època de la nostra vida, el bacil de Koch ha fet aparició en el nostre organisme, i hem vençut perquè hem estat més forts que ell. Els que s'alimenten malament, estan constantment exposats a ésser atacats pel terrible microbi.

Visiteu certes cases de Barcelona i d'altres grans ciutats, i veureu com viuen els que no tenen altre patrimoni que les mans endurides pel treball. Quan mor el pare o el germà que mantenien la mare i les germanes, generalment plana una gran misèria damunt la llar. Treballen desesperadament i ningú no recompensa bé el seu treball. Pobres obreres de l'agulla! Si passéssiu pels carrers cridant i gesticulant iradament, potser la gent s'adonaria de vosaltres! Ara són ignorats els vostres dolors! No saben que us aneu consumint lentament dins la penombra de les cases sòrdides, on mai no hi penetra un raig de sol que esvaeixi les ombres de la tristesa i del pessimisme.

La majoria de la gent no veu de les grans ciutats sinó les amples avingudes i els edificis suntuosos dins els quals viuen aquells que no han sentit mai dintre l'ànima la fredor de la misèria. Les ciutats també tenen carrers humits i estrets i cases sòrdides. Visiteu els pobres i sabreu com viuen.

Tinguem pietat i compassió de les pobres dones que van morint lentament dintre d'aquelles cases. No l'exploten ni permeten que l'explotin. Explotar una dona és molt més vil que explotar un home perquè aquest, quan es cansi de sofrir, serà prou fort per a demanar que es faci justícia. Què voleu que faci una pobreta dona que porta al damunt el pes feixuc de la misèria? Qui l'escollarà si es plany de la seva sort?

No és digna de protecció una donzella que treballa per a mantenir els seus? No us fa llàstima una mare que va donant lentament la vida per

què no morin de fam els seus fills? No és possible que tinguin cor els homes que abusen de la feblesa i de la misèria d'una dona! Si no us emocioneu davant d'aquestes pobres dones que han de fer tants de sacrificis per pastar-se el nostre pa de

cada dia, és que sou insensibles com les pedres. Defenseu aquestes pobres obreres i porteu a les seves llars tenebroses una mica d'alegria i de claror.

J. CIVERA I SORMANI

L'aniversari d'En Cristòfor de Domènech

Diferents periòdics del costat esquerrà que han vingut a les nostres mans aquestes últimes setmanes han aprofitat l'efemèride de complir-se l'any de la trista mort impenitent d'aquell desgraciat escriptor. Entre els diversos recordatoris i homenatges, molt explicables en la premsa sectària, sobresurt el de *L'Opinió*, que s'es perllongat durant diversos números, a començar pel 28, del 25 d'agost. (Aquesta mateixa edició publica una mitja-rèplica del senyor Carles Soldevila als nostres companys Montoliu i Rucabado. La polèmica al voltant de la publicació del *Candide* i de l'experiència volteriana a Catalunya, l'arrodoneix el traductor amb un colofó, humorístic de tan sincer: confessa que: "no hem tingut cervells volterians: sols hem tingut potes volterianes". Aquest cap-i-pota volterià és una declaració saborosa. Ja en treurem suc el dia que ens vagui.)

El setmanari socialista (ja podem marcar-lo amb aquest segell, car així ho declara en el darrer *Resum de la setmana*, 29 de setembre) exorna més d'una pàgina d'aquella data amb *L'esguard del solitari* de "l'inquiet pensador de barba 'fin de siècle'", i el ditirambe estrafolari que li dediquen, al qual pertany aquest textual epítet, fa pensar si tal volta es proposen afaitar el difunt... Diu que li respecten l'ortografia, el lèxic, la "personalíssima sintaxi i la personalíssima 'forma'-ritme de jazz-band". Quan els seus amics el festegen així, què hem de fer nosaltres? Si surt al carrer el recull de fragments inèdits que està preparant un editor, ocasió tindrem de completar el nostre estudi sobre el malfurat predicador d'immoralitats i renegaire literari.

L'esguard del solitari és un enfilall de blasfèmies negres, cosides amb divagacions indigestes, marejadores, d'una prosa enfarfegada i desllorigada, prosa i pensaments que certament no tenien el *jazz-band* gaire lluny quan l'autor escrivia que: "els homes han creat els Déus passionals i parcials com ells i a quasi tots els Sants, amb *excrecències psicològiques de veritable monstre*".

Un altre número de *L'Opinió* insereix un nou recull de textos de *Brand*, amb la ineptitud de confondre com a originals d'ell dos fragments del poeta catòlic J. M. Casas de Muller. L'errada dona lloc, indirectament, a un altre homenatge envers aquell "qui es venia l'ànima contra un dinar a can Pelasques", i aquesta vegada l'homenatge ve de la banda dreta. A un diari català del nostre costat surt *Una vindicació* signada per un jove escriptor dels pertanyents a l'escola franciscanista, que comença recordant "el nostre plorat amic i company Cristòfor de Domènech" i afligint-se en nom d'ell, car "no podria menys de condoldre's el seu sensibillíssim cor de veure servir el seu nom com a bandera ideològica de dissensions i rancúnies". Dins de l'abast d'a-

questa fraternal al·lusió ens sentim de ple els qui tenim el cor nostre també tan sensibillíssim que no s'ha pogut estar de denunciar en veu alta, enèrgica i constant l'aberració increïble que és el vassallatge d'un cert grup de bons minyons pròxims nostres a un recargolat flastomador anticristià.

La benvolença i simpatia que li dicta l'article rectificador (vindicació, no d'En Casas de Muller, sinó d'En Cristòfor de Domènech) no li priven, però, de reconèixer, abans d'acabar, "*l'acidesa ateïsta o el nihilisme religiós que predomina en l'autor del Car-net d'un heterodox*".

Però malgrat aquesta constatació, que marcaria un imperatiu categòric a qualsevol franciscà, la vindicació finalitza amb la conclusió següent: "*Ben cordialment voldríem que... en endavant, curessin amatents (els redactors de L'Opinió) de contribuir millor a publicar i sobretot a editar la veritable i autèntica obra inèdita d'En Cristòfor de Domènech*".

O sigui, que ben cordialment voldria l'autor de la *Vindicació*, que curessin d'editar l'obra inèdita de l'Heterodox, obra segellada amb acidesa ateïsta i nihilisme religiós...

Això s'ha escrit per un jove escriptor franciscanista, en un diari de dreta... No ho entenem. No ho sabem entendre. Preferim dir que no ho sabem entendre.

R. R.

Del món catòlic

A Anglaterra, en tots els rams de la vida pública són degudament considerats els catòlics; dels 615 diputats, 21 són catòlics i 11 són membres del Consell privat del Rei. Fa poc que el Govern ha concedit permís als sacerdots de nacions enemigues durant la guerra última, per a retornar als territoris que estan sota el comandament britànic a l'Àfrica.

Als Estats Units, segons el cinquè informe anual de la "Catholic Truth Society" a Oregon, s'han gastat deu mil dòlars per a la difusió de la Bona Premsa; més de 600.000 peces; llibres, fullets i fulls repartits; la societat ha mantingut correspondència amb 6.000 persones no catòliques i a més s'han donat alguns centenars de conferències públiques i instruccions per mitjà de la ràdio, el cine i l'auto-capella.

Aquestes activitats expliquen el gran miracle de l'expansió catòlica als Estats Units, que han sabut comprendre que per a lluitar amb els enemics és necessari posar-nos a l'altura de les circumstàncies, valent-nos especialment de la premsa, del cine, de la ràdio i dels autos.

Si nosaltres trobéssim imitadors, també aniríem endavant.

Qüestions de família

La societat familiar, la convivència dels pares amb els fills i altres membres de la família, exigeix si vol sempre el bon viure dins el seu si, no apartar-se mai del camí assenyalat i establert per la moral cristiana, perquè l'experiència ens ensenya que oïn manca l'amor cristià sols hi ha el desgavell i el desordre. Si en les societats mundanes és necessària la cooperació de cada un dels membres i aquesta cooperació, seguint sempre els camins de l'amor i companyonia, molt més en la família es fa necessari aquest amor, perquè els vincles que uneixen els seus membres són de sang, i en alguns d'ells sagrats i indissolubles, perquè vénen lligats, diríem, del mateix Déu.

Doncs bé, aquesta societat familiar, aquesta convivència de pares amb el fill (hereu), quan aquest ha pres estat de matrimoni, que ha fet que es conservessin aquestes cases soques, roures centenaris, veritaderes cases pairals de tota la família, que tostemps han estat pública ostentació dels sentiments cristians, els quals sembla que hagin estat transmesos com la sang de les seves venes, i que han fet que el nom de les famílies restés ferm per espai de llargs anys, i que tant han honrat la terra catalana, en certes comarques passa avui dia per moments crítics, és a dir, es fa difícil aquesta convivència i es mostra una inclinació a la separació del matrimoni dels vells amb el dels joves, com si l'hereu en casar-se no tingués obligacions amb els pares, i per al nou matrimoni es trenquessin els més íntims lligams de la família.

Sens dubte, quan tals resolucions es prenen, causes hi haurà i segurament greus seran elles, tenint en compte que tal ruptura moltes vegades és renyida i en ella es trepitgen i menyspreen els més íntims lligams de família. Els pares són abandonats i menyspreats pels fills, i ells, davant el comportament del fill, també descuiden que aquell és carn i sang de les seves venes.

I això és l'amor i l'estimació que predica l'Església i ensenya el seu Evangeli?

Aquests són els exemples que de llurs passats ens contaren els nostres avis?

Es ben cert que molts hereus d'aquestes cases que porten tan sols l'existència de quatre o cinc hereus, no fruirien dels béns que han heretat com frueixen, si algun dels seus passats, fent com ells, hagués trencat la convivència amb els pares o sogres per causes i mesquineses que en son principi no són més que un cop de "faldilles".

En general, difícil és de precisar on s'escau la culpa de la tal separació, perquè, com diem vulgarment, "cada casa és un món"; però jo crec que caldria lluitar contra aquest corrent, ja que, segons la meua manera de jutjar-ho, és un perjudici gran i en lloc d'augmentar la societat, com sembla que ho fa amb la formació de nova família, la destrueix i anihila.

En primer lloc és destrucció de la casa soca o de la casa pairal, perquè l'abandó i menyspreu de què són objecte els pares, els incita i mou (i a voltes per necessitat) a vendre les terres per al seu sosteniment i a despendre's dels béns de fortuna que amb afany i suor adquiriren per a la fillada.

Tenim, doncs, que aquella casa desapareix, ja per necessitats econòmiques, ja per no voler els pares

llegar-la al seu fill que moltes vegades pot dir-se amb tota l'extensió de la paraula que és un ingrát i dur de cor, perquè per un grapat de monedes ha arrencat del seu cor l'amor més gran, que és l'amor dels pares, i ha menyspreat el deure més sagrat que envers ells té, per haver-li donat la vida.

Segonament, si considerem les necessitats de la vida i la falta de mitjans a què es troben reduïts els tals que abandonant la casa paterna intenten formar nova llar, veurem que moltes vegades és destruït el fi del sant matrimoni, perquè, com diuen "ells", si no hi ha fills no hi ha gasto.

Es veritat, segons la seva lògica no poden gastar, per consegüent no poden tenir fills. Es raonable això?...

Deixem que els comentaris cada u se'ls faci, però recordin els tals que així filosofin (i això vagi per molts i molts altres) que una de les amonestacions que llegeix l'Església en diades assenyalades als feligresos diu: Recordin els casats que han de pendre sant matrimoni amb la recta intenció de tenir família; tot el que s'oposa a aquest fi és contrari a la Llei de Déu i de la naturalesa, i l'infanticidi és el vertader assassinat d'un innocent que clama venjança davant de Déu.

Quines són les causes de tals desavinences? Jo crec que podem dir que tot ve de la falta d'amor i caritat cristiana. i l'home tingués fe i sentís dins el seu cor els vertaders sentiments cristians, és ben cert que no ploràriem moltes desgràcies que plorem.

JOSEP MASCARRERAS

Notes volanderes

Un gran rotatiu nostre publica una notable informació sobre l'Hospital que s'està construint a Santander pel Marquès de Valdecillas, al qual per les seves esplèndides generositats tothom coneix. Es un dels pocs homes que no fia a hereus i marmessors la realització de les seves voluntats. Ja sap el que fa.

L'Hospital costarà catorze milions de pessetes i serà el millor d'Europa.

Ara bé; a Barcelona s'està acabant l'Hospital de Sant Pau que, segons diuen els turistes estrangers que el visiten, és el primer Hospital del món, i ningú li diu res, ni tan solament els barcelonins.

Hom visita l'altre dia l'Hospital de Sant Pau i en quedà meravellat. Els pobres tenen allí el que ni els reis tenen. I ningú no li diu res!

La ben cuidada carretera paral·lela al ferrocarril del litoral posa contínuament en evidència la victòria de l'auto sobre el tren en qüestió de velocitat. Els trens queden quasi sempre en ridícul, com hi queden els autos quan per damunt d'ells vola un aeroplà.

Hom ja comença a estranyar-se que encara s'esmercin tants cents de milions en la construcció de ferrocarrils.

Cosa semblant passa dins ciutat entre els tramvies i els autòmibus. També s'antiquen els tramvies i, cosa que sembla impossible, s'encareixen d'una manera abusiva.

FEITS DE LA SEMANA

A la terrible hecatombe del teatre de Novetats, de Madrid, seguí la de Melilla, i, a aquesta, dues més de què ja ha donat compte la premsa d'informació. Primo de Rivera es mostra apenat d'aquesta sèrie macabra d'hecatombes, com també de les baixes especulacions de què és víctima la pesseta (no ben defensada encara pel consorci bancari ni els préstecs negociats amb l'alta banca ianqui, i pel desmèrit de les collites.

Quan major era l'optimisme del cap del Govern s'ha canviat ràpidament i malastruga la decoració, ensenyant-nos això la feblesa de les humanes esperances i la necessitat d'alçar sovint els ulls al cel, àdhuc (i amb major motiu) quan sembla que tot va de cara al dia. Es pensa poc en la nit...

Romanones i Sánchez Guerra han amenitzat un xic aquests dies negres amb les seves manifestacions polítiques, a propòsit del Pacte Kellogg el primer, i, el segon, amb un article metafòric sobre la dictadura publicat pel diari de les beceroles, que ara va girant-se d'esquena al Govern. Aquest article és d'una intenció de braus "veragüenys", i no sabem, en vista d'aquest fet, com pot queixar-se la premsa de Madrid dels rigors de la censura.

Romanones també la dona per l'allegoria enverinada. Té per tribuna un vell i xacrós diari que fou llargs anys el més important d'Espanya, *El Imparcial*. Romanones, per tirar contra Primo de Rivera, fa servir de cap de turc En Mussolini. Però sempre diu alguna cosa de substància En Romanones, i en aquest article, tot i ensabonant la nació francesa, li manifesta que ella també està sota un règim dictatorial: el de Poincaré. Cosa que també hem dit aquí, veladament, alguna vegada, i és veritat.

L'últim Consell de Ministres sembla que ha tingut relativa importància. Entre altres coses es parlà de la confecció dels pròxims Pressupostos, que sempre és un afer de transcendència innegable.

Altrament, i com de costum, a les catàstrofes consabudes han seguit les subscripcions nacionals i les funcions benèfiques, aqueixes últimes sempre incongruents per no donar-los un altra qualificació. I quant a les subscripcions, fóra del cas no admetre més que les perfectament voluntàries, i tenir cura, a més a més, d'administrar-les bé i aplicar-les millor encara, i amb tota rapidesa...

La resposta dels Estats Units al pacte naval franco-anglès causà pànic en totes les Cancelleries, i posà de manifest que malgrat Ginebra, Locarno i Kellogg, el món viu sobre un volcà. A poc més que també es barallen la Xina i el Japó perquè aquesta última potència no se sap avenir a tractar la Xina com a poble lliure. Fins es parlà d'un ultimàtum japonès al govern de Nanquín.

El de Washington, indignat per la maniobra dels seus ex-amics d'Europa, no vol deixar la situació marítima preponderant que conquistà ajudant a les seves rivals i alliberant-les del predomini teutònic; cosa que ara volen cobrar-se fent-se els amos del món per mar, per terra i per l'aire. I com que els Estats Units són amos del diner i el diner sempre ho pot tot... quin remei els queda a França i Anglaterra

sinó el de dir amén, més o menys diplomàticament, a les brutals exigències dels seus redemptors?

Molt car paguen l'error, per altra part fatal, de fiar a l'imperialisme ianqui la seva sort en la Gran Guerra. Que millor no els hauria estat accedir oportunament a les proposicions que els féu aquell home extraordinari en virtuts i talents que s'anomenà Benet XV!

Ben altra fóra ara la situació del món.

Parlar de guerra davant d'aquest previst conflicte provocat pels dos imperialismes que es disputen el domini de la terra fóra un disbarat. Val més témer el repartiment (que ja semblava iniciat) del domini universal entre els Estats Units d'Amèrica i les Nacions Unides de la Gran Bretanya. Són dos colossos que si arribessin a topar...

Altrament, la S. de les N. acabà les tasques de setembre sense cap resultat pràctic que hagi valgut la pena. Totes les qüestions verament importants les ha esbiaixat o preterit.

La qüestió de les minories que estudià molt bé el representant de Germània i provocà un discurs monumental de Monsenyor Seipel, Cancellier d'Àustria, també ha estat postergada, sense tenir en consideració que és una qüestió prèvia i gravíssima per a la pau mundial. Totes les injustícies, i patiments, i ruïnes, que comporta l'abandó dels drets de les minories, recauen sobre la S. de les N. que no sap, o no vol, remeiar-les o evitar-les.

Venizelos recorre les Cancelleries d'Europa per negociar tractats d'amistat i mercantils que facin de Grècia una nació ben relacionada i enfortida. En això Venizelos no mereix més que lloances i admiracions, però Déu el lliuri d'exercir de Maquiavel, que no estan els temps per entremeliadures...

A Mèxic s'ha canviat el president. Ara és un tal Portes, pastat com Calles, i les coses segueixen tan malament com abans. Els màrtirs no minven. I encara gosen a parlar de pau els diplomàtics de la S. de les N.!

J.

Espurnes

S'ha tingut a París una Assemblea d'Associacions Obreres catòliques en la qual el seu President, Monsenyor Crepin i el Coronel Keller parlaren sobre la importància que van prenent el cinema i la ràdio en la vida intel·lectual i material de la nació, i posaren de manifest l'obligació que tenen els catòlics de no romandre indiferents i passius en el desenrotllament d'aquestes invencions modernes, devent, al contrari, fomentar-les en un sentit moral i religiós.

Nosaltres esperarem fer aquestes coses, quan els altres ja ho hagin malmès tot en l'ordre moral i material, i quan ja no puguem agafar-ho ni amb uns ternal.

A Austràlia, dels set milions d'habitants que compta aquell Continent, prop d'un milió i mig són catòlics, d'aborigen irlandès.

FILOMEL

Noticiari

Espanya

Durant la darrera setmana la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha cobrat per impositcions d'estalvi 3.888.026 pessetes i ha pagat per reintegraments d'estalvi 3.680.500 pessetes; resulta doncs una diferència de 207.526 pessetes a favor de les impositcions. En la mateixa setmana s'obriren 1.114 llibretes noves.

—Poderoses entitats agrícoles demanen la creació del Ministeri d'Agricultura.

—Del 7 al 14 del corrent tindrà lloc a Vich la "Setmana Catequista diocesana". El programa està molt ben pensat i exposat clarament en un elegant fascicle.

—La província de Lleida està en ple renovellament econòmic. A les rescloses posades als seus rius per convertir-los en força industrial i agrícola s'afegeixen múltiples vies de comunicació i l'aplicació creixent de la maquinària i dels adobs químics pel conreu dels camps. Prompte serà un fet el començament del subcanal d'Urgell. Per aquest cantó està d'enhorabona la regió lleidatana.

Nous informes de la XV Assemblea de l'Associació Nacional de Propagandistes Catòlics que ha tingut lloc a Azpeitia posen bé de manifest la seva juvenívola empena i la fecunditat de la seva actuació, que és molt d'aplaudir. Esperem poder dir cosa semblant de la "Joventut Social" de Barcelona.

—El Congrés Nacional de Pesca ha estudiat els mitjans d'abaratir-la (que prou convé). Els Pòsits marítims treballen, a l'efecte, per suprimir els intermediaris.

—Una R. O. disposa que la documentació per fruir dels avantatges de famílies nombroses ha de cursar-se al Ministeri del treball, abans de l'1 de desembre.

—Tots els innumbrables organismes que integren la gran "Confederación Nacional Católico-Agraria" han celebrat dignament la que bé pot dir-se festa major de la Confederació en honor de la Nativitat de la Verge.

—Mancomunant-se els Ajuntaments i amb l'auxili del Govern i de la Diputació, ha començat la repoblació forestal a Biscaia.

—A Bilbao ha tingut lloc un Congrés d'Higiene Mental al qual han concorregut moltes eminències mèdiques, i també alguna doctora.

—S'ha publicat el R. D. sobre el nou règim del comerç de blats i la seva panificació, que és molt interessant. Per ara es prohibeix l'augment del preu del pa.

—L'Ajuntament de Càdiç es proposa monopolitzar, millor dit municipalitzar, la il·luminació pública, concertant a l'efecte un emprèstit amb la nostra Banca Arnús.

—A Bilbao s'ha inaugurat el Congrés Internacional del ferro i de l'acer.

—Diuen de Lleida que l'Exposició de Maquinària

Agrícola resulta un èxit complet. Els pagesos l'estudien amb especial interès, tan refractaris com semblen als progressos industrials.

—La Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha fet públiques les bases del Concurs de cartells simbòlics de la seva Obra Maternal, en el qual s'atorgaran quatre premis de 2.500, 2.000, 1.500 i 1.000 pessetes, respectivament, i quatre accèssits de 750, 500, 250 i 200 pessetes.

El terme per a l'admissió dels cartells s'ha fixat del 15 al 31 de desembre de l'any corrent.

El concurs té per objecte simbolitzar gràficament, per mitjà de cartells, les idees bàsiques de l'Obra Maternal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, que són: Enaltiment i dignificació del concepte de Maternitat; Protecció de les mares, i Protecció dels infants en la seva primera infantesa.

Estranger

Acaba d'inaugurar-se a París el Palau de la Joventut, capaç per a 500 estudiants, en el qual res no trobaran a faltar per a llur formació i llur benestar.

—Holanda i Xile tenen els seus pressupostos amb real superàvit. El de Xile és tan important, que es projecta suprimir impostos, com a Espanya.

—Els ministres francesos cobraran d'ací endavant 180.000 francs de sou i 50.000 per despeses d'auto.

—Els socialistes organitzen una Conferència universal a París per tal de tractar de la política social de la Societat de Nacions.

—El govern argentí rebaixa les tarifes ferroviàries.

—En les eleccions senatorials de Bèlgica han guanyat més de deu mil vots perduts en part pels socialistes. Aquests també n'han perdut molts, en benefici dels comunistes, en les recents eleccions sueques.

—La "Lliga de Dones Ibèriques" establerta a Nova York, organitza un gran congrés americà pel pròxim desembre a Buenos Aires.

—Des del primer del pròxim gener serà obligatori a Turquia l'alfabet llatí.

—El govern suís ha destinat divuit milions de francs a l'auxili dels agricultors.

—El Canceller austriac Monsenyor Seipel ha declarat a Salzburg que actualment la compenetració entre l'Església i la cultura és completa.

—Ha estat nomenada Governadora de la ciutat de Sao José do Lago, al Brasil, la senyora Lorian.

—A Sao Paulo (Brasil) s'han reunit en magnífic Congrés totes les Joventuts Catòliques brasilenyes.

—El renaixement agrícola d'Alemanya col·loca en primer lloc aquesta riquesa, avui dia, en l'economia germànica. Aquesta nació vol bastar-se a si mateixa per a viure integralment.

—Smith s'ha declarat decidit protector de l'agricultura. La seva candidatura per a la presidència progressa arreu dels Estats Units.

—La nova catedral de Sydney inaugurada durant el C. I. E. ha costat vint milions i mig de pessetes.

—El gran diari catòlic de la Argentina *El Pueblo* va introduint tantes millores que el posen entre els principals d'Amèrica.

Aquest número ha passat per la censura governativa

XARABE PUIG

Exigiu l'adjunta marca registrada

XAROP PUIG

preparat per Z. Puig. — RIPOLL

Antiga i acreditada prepara-
ció per a combatre les pulmonies,
bronquitis, catarros, tos i totes
les afeccions de l'aparell respi-
ratori.

Seixanta anys d'èxits continus.

De venda: en totes les farmà-
cies i centres d'específics.

LES GRANS INDUSTRIES

FABRICA DE XARXES
I FILS RETORTS
PER A LA PESCA

FILLS DE GABRIEL JULIÀ

Bruch, n.º 7 - Telèfon S. P. 427
(Entre Trafalgar i Ronda)

BARCELONA

Companyia Trasatlàntica
VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

RAPID } Espanya-Nova York
DIRECTE } 9 expedicions a l'any
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
16 expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
12 expedicions a l'any
LINIA: Mediterrani, Cuba i Nova York
16 expedicions a l'any
» Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
11 expedicions a l'any
» Mediterrani a Fernando Póo
12 expedicions a l'any
» a Filipines
3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radio-
telefonía. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia
en els principals ports d'Espanya. A Barcelona
oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8.

Acadèmia Cots

Direcció general: Portal de l'Angel, 10—BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Telèfon 5041 A.-Apartat 782

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

NO POT MANCAR EN CAP CASA

LA PARAULA CRISTIANA

Revista mensual: 100 pàgs. de text

Subscripció: Un any, 25 ptes.

Mig any, 15 ptes.

Número solt, 2'50 ptes.

Administració: C. dels Angels, 22 i 24
BARCELONA

EL MILLOR MATERIAL PER A COBERTES

FRANQUEO CONCERTADO

ATENES A. G.—Provença, 18